

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

ADD - ADHD
[C Y P R U S]

02 Ιουνίου, 2021

Γενικό Διευθυντή
Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας

Κύριε,

**ΘΕΜΑ: Ένταξη παιδιών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, της Γ΄ τάξης
Γυμνασίου, που θα φοιτήσουν σε κλάδους της Μέσης Τεχνικής και
Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΜΤΕΕΚ)**

Σε συνέχεια της επιστολής μας, με ημερομηνία 28.05.2021 (επισυνάπτεται ως ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «I») και της ανακοίνωσης που εξέδωσε το Υπουργείο σας στις 28.05.2021 (επισυνάπτεται ως ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «II»), θα θέλαμε να σας παραθέσουμε τα πιο κάτω:

(Α) Η εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ), με αριθμό φακέλου 7.16.29/03 και ημερομηνία 11.05.2021 (γπρ12236α), δεν αφορούσε τις Ειδικές Μονάδες στις τεχνικές σχολές αλλά τα παιδιά της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, της Γ΄ τάξης Γυμνασίου, που θα φοιτήσουν σε κλάδους της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΜΤΕΕΚ). Σημειώνεται ότι τα περισσότερα από αυτά τα παιδιά σήμερα, φοιτούν στις γενικές τάξεις των Γυμνασίων και όχι στις Ειδικές Μονάδες.

(Β) Στην εν λόγω ανακοίνωση, αναφέρεται ότι: «η φοίτηση στις Ειδικές Μονάδες προσφέρεται σε όλα τα παιδιά που εμπίπτουν στην Ειδική Εκπαίδευση και ειδικά και μόνο σε αυτά τα παιδιά και επομένως και στα άτομα με αναπηρία. Ως εκ τούτου, δεν ασκείται άλλη από θετική διάκριση προκειμένου και τα παιδιά της Ειδικής Εκπαίδευσης να μπορούν να φοιτήσουν στην Τεχνική Εκπαίδευση και Επαγγελματική Κατάρτιση». Άρα είναι εύκολα αντιληπτό ότι το ΥΠΠΑΝ θεωρεί ότι τα παιδιά της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης της Γ΄ τάξης Γυμνασίου, που επιθυμούν να φοιτήσουν σε κλάδους της ΜΤΕΕΚ, πρέπει να ενταχθούν στις Ειδικές Μονάδες της ΜΤΕΕΚ. Επισημαίνεται ότι τα παιδιά που φοιτούν στις Ειδικές Μονάδες, δεν παίρνουν απολυτήριο κατά την αποφοίτησή τους αλλά πιστοποιητικό παρακολούθησης. Αυτό παραβιάζει το άρθρο 24 και συγκεκριμένα την αρχή των ίσων ευκαιριών και της μη διάκρισης και επιφέρει δυσμενείς επιπτώσεις στην επαγγελματική και άλλη αποκατάστασή τους. Τα άτομα με αναπηρία δεν μπορούν να συνεχίσουν την εκπαίδευσή τους σε ανώτατο βαθμό εκπαίδευσης και δεν μπορούν να εργαστούν στη συνέχεια, υπό συνθήκες ίσων

ADD-ADHD Cyprus

Improving the lives of all those affected by AD/HD in Cyprus by offering support, information, education and advocacy

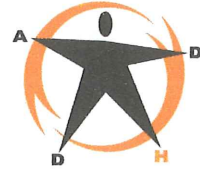
Τ.Θ. 70719, 3082, Λεμεσός, Κύπρος

Tel: Mob: 99 416496

Email: info@add-adhd.org.cy, www.add-adhd.org.cy

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

ADD - ADHD
[C Y P R U S]

ευκαιριών (άρθρο 27 Σύμβασης). Ποιο είναι το μέλλον τους λοιπόν αν όχι στην αγορά εργασίας (κοινωνική ενσωμάτωση); Αναμφισβήτητα στην ιδρυματοποίηση ή την κακώς αμειβόμενη εργασία.

(Γ) Επιπρόσθετα στην πιο πάνω ανακοίνωση αναφέρεται ότι «εκεί όπου χρειάζεται να γίνεται επιλογή για την πλήρωση των θέσεων, αυτή γίνεται με κριτήριο ποια παιδιά προσφέρεται περισσότερο και μπορεί να επωφεληθούν πραγματικά από τα δεδομένα προγράμματα». Με ποια επιστημονικά δεδομένα τεκμηριώνεται αυτή η άποψη; Δεν αποτελεί διάκριση από μόνο του το γεγονός ότι το ΥΠΑΑΝ αποφασίζει ότι τα παιδιά της Ειδικής Εκπαίδευσης δεν θα επωφεληθούν από αυτά τα προγράμματα;

2. Από τα πιο πάνω λοιπόν είναι ολοφάνερο ότι η ανακοίνωση του Υπουργείου σας σε καμία περίπτωση δεν διασφαλίζει τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ή/και εκπαιδευτικές ανάγκες. Το γεγονός ότι οι θέσεις των Ειδικών Μονάδων προορίζονται και συμπληρώνονται ειδικά από μαθητές/μαθήτριες Ειδικής Εκπαίδευσης δεν σημαίνει ότι δεν ασκείται καμία διάκριση εις βάρος παιδιών με αναπηρίες. Αντίθετα, αποδεικνύει ότι δεν παρέχονται σε όλους τους μαθητές και μαθήτριες ίσες ευκαιρίες συμμετοχής στην εκπαίδευση.

3. Η όλη συμπεριφορά και προσέγγιση των παιδιών αυτών από το Υπουργείο σας, έρχεται σε αντίθεση με τις πρόνοιες του Περί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Νόμου του 1999 και της Σύμβασης του Ο.Η.Ε. για τα άτομα με αναπηρία, αλλά και την πρόθεση του ΥΠΠΑΝ για την ετοιμασία Νομοσχεδίου για την Ενιαία Εκπαίδευση και την εφαρμογή της στα δημόσια σχολεία της Κύπρου. Και αυτό δεν είναι μόνο δική μας πεποίθηση αλλά και του Κλάδου Σχολικής Ψυχολογίας του Συνδέσμου Ψυχολόγων Κύπρου. Επισυνάπτεται σχετικό Δελτίο Τύπου, ημερομηνίας 31.05.2021, ως ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «III».

4. Σημειώνεται ότι, δεν είναι η πρώτη φορά που το ΥΠΠΑΝ δεν τηρεί την Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για τα άτομα με αναπηρία, την οποία το κράτος έχει κυρώσει από το 2011. Για το λόγο αυτό, διάφοροι Φορείς/Οργανώσεις/Σύνδεσμοι στην Κύπρο, έχουμε αποταθεί μέσω δικηγόρων, στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, ο οποίος έχει επιδείξει αρκετό ενδιαφέρον για τις παραβιάσεις των προνοιών της υπό αναφοράς Σύμβασης.

5. Ανακεφαλαιώνοντας, αιτούμαστε την αναθεώρηση της εν λόγω εγκυκλίου και την έκδοση ανακοίνωσης εκ μέρους του ΥΠΑΑΝ, η οποία θα συνάδει με τη Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για τα άτομα με αναπηρία.

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΆΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

ADD - ADHD
[C Y P R U S]

6. Παραμένουμε στη διάθεση σας για τυχόν επιπρόσθετες διευκρινήσεις/πληροφορίες καθώς και για διευθέτηση συνάντησης με σκοπό την συζήτηση όλων των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν τα παιδιά μας στα σχολεία.

Με εκτίμηση,

1. Μαρίνα Γεωργίου,

Εκπρόσωπος Συνδέσμου ΔΕΠ/Υ Κύπρου

2. Γιούλα Πιτσιάλη,

Πρόεδρος Αγκαλιάς Ελπίδας

Παγκύπρια Οργάνωση Γονέων και Φίλων Παιδιών

με Εγκεφαλικές και άλλες Παραλύσεις

Κοινοποιήσεις:

- Πρόεδρο της Δημοκρατίας
- Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας,
- Διευθυντή Μέσης Τεχνικής, Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης,
- Διευθυντή Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης,
- Γραφείο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης,
- Πρόεδρο και Μέλη Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού,
- Επίτροπο Προστασίας Δικαιωμάτων του Παιδιού,
- Επίτροπο Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,
- ΚΥΣΟΑ

ADD-ADHD Cyprus

Improving the lives of all those affected by AD/HD in Cyprus by offering support, information, education and advocacy

Τ.Θ. 70719, 3082, Λεμεσός, Κύπρος

Tel: Mob: 99 416496

Email: info@add-adhd.org.cy, www.add-adhd.org.cy

ΑΓΚΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

ADD - ADHD
[C Y P R U S]

28 Μαΐου, 2021

Διευθυντή Μέσης Τεχνικής,
Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και
Κατάρτισης

Διευθυντή Μέσης
Γενικής Εκπαίδευσης

Κύριοι,

**ΘΕΜΑ: Ένταξη παιδιών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, της Γ΄ τάξης
Γυμνασίου, που θα φοιτήσουν σε κλάδους της Μέσης Τεχνικής και
Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΜΤΕΕΚ)**

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, θα θέλαμε να σας παραθέσουμε τα πιο κάτω:

(Α) Η νομοθεσία ειδικής εκπαίδευσης 113(Ι)1999, αναφέρει ξεκάθαρα στο προοίμιο, ότι:

- (i) Τα παιδιά με αναπηρίες ή και εκπαιδευτικές ανάγκες έχουν το δικαίωμα εκπαίδευσης που έχει κάθε παιδί.
- (ii) Πρέπει να παρέχονται στα παιδιά με αναπηρίες ή και εκπαιδευτικές ανάγκες, όλες οι ευκαιρίες για ισότιμη εκπαίδευση, καθοδήγηση και αποκατάσταση, προκειμένου να αναπτύξουν τις ικανότητες τους στον ανώτατο δυνατό βαθμό.
- (iii) Η πολιτεία έχει ευθύνη για τα παιδιά με αναπηρίες ή και εκπαιδευτικές ανάγκες από τη γέννηση τους μέχρι την αποκατάσταση τους και την ανάπτυξη των ικανότητων τους στον ανώτατο δυνατό βαθμό.

ADD-ADHD Cyprus

Improving the lives of all those affected by AD/HD in Cyprus by offering support, information, education and advocacy

T.Θ. 70719, 3082, Λεμεσός, Κύπρος

Tel: Mob: 99 416496

Email: info@add-adhd.org.cy, www.add-adhd.org.cy

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

ADD - ADHD
[C Y P R U S]

- (iv) Ευθύνη της πολιτείας είναι η αποφυγή δημιουργίας περιοριστικού περιβάλλοντος κατά την άσκηση των πιο πάνω δικαιωμάτων των παιδιών αυτών και η ένταξη τους στον ενιαίο κορμό της εκπαίδευσης.
- (v) Η διασφάλιση των δικαιωμάτων των παιδιών με αναπηρίες ή και εκπαιδευτικές ανάγκες ανυψώνει ολόκληρη την εκπαίδευση και τα δικαιώματα των παιδιών με αναπηρίες ή και εκπαιδευτικές ανάγκες κατοχυρώνονται στις Διεθνείς διακηρύξεις και συμβάσεις που έχουν επικυρωθεί από την Κυπριακή Δημοκρατία.

(B) Ταυτόχρονα, το άρθρο 24 της Σύμβασης του ΟΗΕ για τα άτομα με αναπηρίες, την οποία το κράτος έχει κυρώσει από το 2011, αναφέρει μεταξύ άλλων ότι τα παιδιά με αναπηρία δεν αποκλείονται από το γενικό εκπαιδευτικό σύστημα λόγω της αναπηρίας. Επίσης, αναφέρει ότι τα άτομα και παιδιά με αναπηρία μπορούν να έχουν πρόσβαση σε μια ενταξιακή, ποιοτική και δωρεάν πρωτοβάθμια εκπαίδευση και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, σε ίση βάση με τους άλλους, στις κοινότητες στις οποίες ζουν.

(Γ) Σύμφωνα με τα πιο πάνω γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι η εγκύκλιος του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ), με αριθμό φακέλου 7.16.29/03 και ημερομηνία 11.05.2021 (γρπ12236α), δεν συνάδει ούτε με τον Περί Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Νόμο του 1999 αλλά ούτε με τη Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για τα άτομα με αναπηρία. Συγκεκριμένα η εν λόγω εγκύκλιος, απευθύνεται μόνο σε μία μερίδα μαθητών, οι οποίοι είναι ενταγμένοι στο πρόγραμμα Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης. Είναι ολοφάνερο ότι αποτελεί διάκριση και παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους, αφού λόγω αναπηρίας μια μερίδα μαθητών/τριών αποκλείεται από το να φοιτήσει σε ένα σχολικό πλαίσιο. Αυτό επίσης διαπιστώνεται και από την τοποθέτηση ημερομηνίας 27.05.2021, της Επιτρόπου Προστασίας Των Δικαιωμάτων του Παιδιού, αναφορικά με την πιο πάνω εγκύκλιο, η οποία επισυνάπτεται.

ADD-ADHD Cyprus
Improving the lives of all those affected by AD/HD in Cyprus by offering support, information, education and advocacy

Τ.Θ. 70719, 3082, Λεμεσός, Κύπρος
Tel: Mob: 99 416496
Email: info@add-adhd.org.cy, www.add-adhd.org.cy

ΑΓΓΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

ADD - ADHD
[C Y P R U S]

(Δ) Επιπρόσθετα, στην πιο πάνω εγκύκλιο, καλούνται οι καθηγητές Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής να παρέχουν πλήρη και ακριβή ενημέρωση προς τους γονείς/κηδεμόνες μαθητών/τριών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, της Γ΄ τάξης Γυμνασίου, αλλά και στους ίδιους τους ενδιαφερόμενους/ες μαθητές/τριες που επιθυμούν να ενταχθούν σε κλάδους των Τεχνικών Σχολών όπου οι παρακολουθήσεις μαθημάτων πραγματοποιούνται σε εργαστήρια, σχετικά με την πολύωρη διάρκεια παρακολούθησης των εργαστηριακών μαθημάτων καθώς και τους σοβαρούς κινδύνους που εγκυμονούν εξαιτίας της αναγκαίας χρήσης ειδικού εξοπλισμού και εργαλείων. Απαιτεί δηλαδή, από τους γονείς παιδιών με αναπηρία και μόνο, να ενημερωθούν για τις απαιτήσεις των τεχνικών σχολών και να κρίνουν ότι τα παιδιά τους θα μπορούν να επωφεληθούν από αυτές.

(Ε) Στόχος, όπως αναφέρεται, της υπό αναφορά εγκύκλιου είναι η ασφαλής φοίτηση τόσο των ιδίων των μαθητών όσων και των συμμαθητών/τριών τους. Και εδώ προκύπτει το ερώτημα κατά πόσο το ΥΠΑΑΝ θεωρεί ότι αυτά τα παιδιά είναι επικίνδυνα για τον εαυτό τους αλλά και για τα υπόλοιπα παιδιά. Επειδή αν ευσταθεί αυτό, τότε το ίδιο το ΥΠΠΑΝ, δημιουργεί μια εσφαλμένη εντύπωση για αυτά τα παιδιά ενώ διακηρύσσει ότι σέβεται τη διαφορετικότητα και προβαίνει σε ενέργειες για καταπολέμηση του ρατσισμού.

(ΣΤ) Ακόμη, στην ίδια εγκύκλιο σημειώνεται ότι βάση των πιο πάνω, όσα παιδιά επιθυμούν να ενταχθούν στους πιο πάνω κλάδους θα πρέπει:

- Να μπορούν να ανταπεξέλθουν στα πολύωρα εργαστήρια.
- Να είναι σε θέση να ακολουθούν οδηγίες των εκπαιδευτικών.
- Να μην έχουν παρορμητική ή επιθετική συμπεριφορά ή να προβαίνουν σε επικίνδυνες πράξεις.

ADD-ADHD Cyprus
Improving the lives of all those affected by AD/HD in Cyprus by offering support, information, education and advocacy

Τ.Θ. 70719, 3082, Λεμεσός, Κύπρος
Tel: Mob: 99 416496
Email: info@add-adhd.org.cy, www.add-adhd.org.cy

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

ADD - ADHD
[C Y P R U S]

- Να μην έχουν απρόβλεπτες συναισθηματικές κρίσεις, οι οποίες δεν είναι διαχειρίσιμες.

- Να μην έχουν σοβαρά κινητικά προβλήματα που να μην τους επιτρέπουν να χειριστούν με ασφάλεια τα εργαλεία και άλλα μέσα, τα οποία κρίνονται απαραίτητα για τη διεξαγωγή του μαθήματος.

Αποτρέπει δηλαδή τους μαθητές/τριες με αναπηρία με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά να φοιτήσουν στις τεχνικές σχολές και να αποκτήσουν τις βάσεις για μελλοντική επαγγελματική αποκατάσταση τους.

(Ζ) Με την πιο πάνω εγκύκλιο επίσης, διευκρινίζεται ότι η ΕΕΕΑΕ εισηγείται την εγγραφή μαθητή/τριας στη ΜΤΕΕΚ ενώ την ευθύνη για την τελική έγκριση των μαθητών/τριών που θα ενταχθούν στους κλάδους της Τεχνικής Σχολής φέρει η Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης αφού προηγηθεί αξιολόγηση με βάση τα κριτήρια που προηγήθηκαν. Επισημαίνεται δε ότι τόσο η ΕΕΕΑΕ στην εισήγησή της όσο και η ΔΜΤΕΕΚ οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τα πιο πάνω κριτήρια. Σύμφωνα όμως, με τη Σύμβαση του Ο.Η.Ε. για τα άτομα με αναπηρία, τα παιδιά με αναπηρία δεν αποκλείονται από το γενικό εκπαιδευτικό σύστημα λόγω της αναπηρίας. Η φοίτηση όλων των παιδιών στο ενιαίο εκπαιδευτικό σύστημα δεν είναι διαπραγματεύσιμη. Καμία επιτροπή και καμία αξιολόγηση δεν μπορεί να στερεί από τα παιδιά με αναπηρίες το δικαίωμα τους για ίση πρόσβαση στη δωρεάν και ποιοτική εκπαίδευση.

(Η) Η διαταραχή ελλειμματικής προσοχής με ή χωρίς Υπερκινητικότητα (ΔΕΠ/Υ) είναι μια νευροαναπτυξιακή διαταραχή η οποία επηρεάζει το άτομο από μικρή ηλικία, όσον αφορά την συγκέντρωση, την παρορμητικότητα και την συμπεριφορά. Οι μαθητές με ΔΕΠ/Υ τείνουν να εκδηλώνουν κάποιες φορές συμπεριφορές που είναι διαταρακτικές για το σχολικό περιβάλλον και εμφανίζουν ιδιαίτερα υψηλό κίνδυνο σχολικής αποτυχίας, επαναφοίτησης στην ίδια τάξη καθώς και συχνότητας εγκατάλειψης του σχολείου.

ADD-ADHD Cyprus
Improving the lives of all those affected by AD/HD in Cyprus by offering support, information, education and advocacy

Τ.Θ. 70719, 3082, Λεμεσός, Κύπρος
Tel: Mob: 99 416496
Email: info@add-adhd.org.cy, www.add-adhd.org.cy

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

ADD - ADHD
[C Y P R U S]

Άρα σύμφωνα με τα κριτήρια της υπό αναφοράς εγκυκλίου, παιδιά που υποφέρουν από τη ΔΕΠ/Υ, την εγκεφαλική παράλυση και οποιαδήποτε άλλη αναπηρία δεν θα πληρούν τις προϋποθέσεις και θα απορρίπτεται το αίτημα τους για ένταξη στους συγκεκριμένους κλάδους των Τεχνικών Σχολών. Αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα, την ματαίωση και απόρριψη τους. Διαφαίνεται λοιπόν, ότι το ΥΠΠΑΝ αντί να στοχεύει στην επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση όλων των μαθητών που ενδιαφέρονται για εργοδότηση σε κάποιο συγκεκριμένο επάγγελμα, προβαίνει σε αποκλεισμούς και δυσμενείς διακρίσεις σε βάρος των μαθητών με αναπηρία ή/και μαθησιακές δυσκολίες.

2. Θα ανέμενε κανείς ότι, αντί να συμβαίνουν τα πιο πάνω, το ΥΠΠΑΝ θα προσπαθούσε να παρέχει όλες τις εύλογες προσαρμογές ούτως ώστε να αφαιρούνται τα όποια εμπόδια κατά την πρόσβαση στη μάθηση και να εξυπηρετούνται όλες οι ανάγκες του ατόμου. Τα παιδιά με αναπηρίες ή και εκπαιδευτικές ανάγκες έπρεπε να λαμβάνουν την υποστήριξη που απαιτείται, για να διευκολύνουν την αποτελεσματική τους εκπαίδευση θέτοντας υψηλούς εκπαιδευτικούς και εξατομικευμένους στόχους. Παραδείγματα της υποστήριξης αυτής περιλαμβάνουν τα εξής:

- Να δημιουργηθεί το κατάλληλο πλαίσιο στις τεχνικές σχολές ώστε οι μαθητές/τριες με αναπηρία να είναι σε θέση να φοιτήσουν σε ίση βάση με τους μαθητές/τριες χωρίς αναπηρία.

- Να ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα ώστε η πρακτική εξάσκηση να γίνεται με τρόπο που να σέβεται τα ατομικά χαρακτηριστικά του κάθε μαθητή/τριας (π.χ. για ένα μαθητή/τρια με σοβαρή κινητική αναπηρία η προεπαγγελματική κατάρτιση μπορεί να επικεντρωθεί στην εκμάθηση λογισμικών και στην εξάσκηση στη χρήση της τεχνολογίας με απώτερο σκοπό την απόκτηση επαγγελματικών προσόντων στον τομέα αυτό).

improving the lives of all those affected by ADHD in Cyprus by offering support, information, education and advocacy

Τ.Θ. 70719, 3082, Λεμεσός, Κύπρος
Tel: Mob: 99 416496
Email: info@add-adhd.org.cy, www.add-adhd.org.cy

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

ADD - ADHD
[C Y P R U S]

- Το ΥΠΑΑΝ να υιοθετήσει τις αρχές καθολικού σχεδιασμού εκπαίδευσης (Universal Designfor Learning), λαμβάνοντας υπόψιν τις ανάγκες όλων των παιδιών. Έτσι, η εκπαιδευτική ύλη θα είναι προσβάσιμη για όλα τα παιδιά. Μέχρι να γίνει αυτό θα πρέπει να δίνονται σαφείς οδηγίες από την ΕΕΕΑΕ για διαφοροποίηση της ύλης και των εξεταστικών δοκιμών σε μορφή που να μπορούν τα παιδιά με αναπηρίες να μάθουν και να εξεταστούν βάση του δικού τους εκπαιδευτικού προφίλ και δυνατοτήτων τους (μεταφρασμένα σε συμβολαιογράφο, σε απλή γλωσσική διατύπωση, ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, προφορική εξέταση κ.α.).
- εξασφάλιση κάθε αναγκαίας επιστημονικής ή/και άλλης υπηρεσίας, εξοπλισμού και επιμόρφωσης,
- ύπαρξη στους χώρους στους οποίους παρέχεται η εκπαίδευση σε παιδιά με αναπηρία όλων των απαραίτητων διευκολύνσεων για απρόσκοπτη διακίνηση, δραστηριοποίηση, εξάσκηση, και γενικά για την ικανοποίηση των ατομικών αναγκών κάθε παιδιού, στα πλαίσια της έννοιας της ενιαίας εκπαίδευσης.
- Το ΥΠΠΑΝ επιβάλλεται να κατανοήσει ότι οι μαθητές/τριες με αναπηρία δεν είναι ασθενείς, ούτε και πιο επιρρεπείς σε προβληματική συμπεριφορά σε σχέση με παιδιά που δεν έχουν την «ετικέτα» της αναπηρίας.

3. Ενόψει των πιο πάνω, ζητούμε:

(α) άμεσα την απόσυρση της παράνομης και απαράδεκτης υπό αναφοράς εγκυκλίου και την αντικατάστασή της με καινούργια η οποία θα διασφαλίζει την ένταξη των παιδιών της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης στις Τεχνικές Σχολές,

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

ADD - ADHD
[C Y P R U S]

(β) την παροχή όλων των μέσων, υλικών, διαδικαστικών, τεχνολογικών, μεθοδολογικών και υποστηρικτικών, που οδηγούν στην ανάπτυξη των παιδιών στο μέγιστο βαθμό, την παροχή ευκαιριών και πεδίου ανάδειξης των ταλέντων και των ικανοτήτων τους σε όλα τα επίπεδα, τη συμμετοχή τους και την πλήρη ενσωμάτωσή τους στο περιβάλλον που λέγεται τάξη, σχολείο, μαθητές.

4. Ανακεφαλαιώνοντας θα θέλαμε να τονίσουμε ότι η αναπηρία δεν σημαίνει ανικανότητα αλλά διαφορετικότητα. Δεν είναι τα ίδια τα άτομα μια αναπηρία αλλά η αναπηρία είναι μέρος της ταυτότητας τους. Όταν το άτομο με αναπηρία αποκλείεται από κάποιο σχολικό πλαίσιο, αυτό δεν συμβαίνει λόγω της αναπηρίας του αλλά λόγω του τρόπου που αυτό λειτουργεί.

5. Αντί να αναλωνόμαστε λοιπόν στο να βρίσκουμε κριτήρια για να αποκλείσουμε τους μαθητές της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης, ας σκεφτόμαστε τρόπους να εκπαιδεύσουμε όλους τους μαθητές/τριες με απώτερο σκοπό την ενσωμάτωσή τους στην κοινωνία. Αδιαμφισβήτητα, η συμπερίληψη τους στο σχολείο θα οδηγήσει αυτόματα και στην συμπερίληψη τους στην κοινωνία ως ενεργά και ισότιμα μέλη.

6. Αναμένουμε την άμεση παρέμβαση σας και αναθεώρηση της εν λόγω εγκυκλίου το συντομότερο, έτσι ώστε κανένα παιδί με αναπηρία να μην θυματοποιηθεί από την απόφαση σας στη συγκεκριμένη εγκύκλιο.

ADD-ADHD Cyprus
Improving the lives of all those affected by AD/HD in Cyprus by offering support, information, education and advocacy

T.Θ. 70719, 3082, Λεμεσός, Κύπρος
Tel: Mob: 99 416496
Email: info@add-adhd.org.cy, www.add-adhd.org.cy

ΑΓΚΑΛΙΑ ΕΛΠΙΔΑΣ
ΠΑΓΚΥΠΡΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ
ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΜΕ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΆΛΛΕΣ ΠΑΡΑΛΥΣΕΙΣ

ADD - ADHD
[C Y P R U S]

Με εκτίμηση,

1. Μαρίνα Γεωργίου,

Εκπρόσωπος Συνδέσμου ΔΕΠΥ ΚΥΠΡΟΥ

2. Γιούλα Πιτσιάλη,

Πρόεδρος Αγκαλιάς Ελπίδας

Παγκύπρια Οργάνωση Γονέων και Φίλων Παιδιών

με Εγκεφαλικές και άλλες Παραλύσεις

Κοινοποιήσεις:

- Υπουργό Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας
- Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας
- Γραφείο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας
- Προέδρους και μέλη των Επαρχιακών Επιτροπών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης όλων των Επαρχιών
- Πρόεδρο και Μέλη Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού
- Επίτροπο Προστασίας Δικαιωμάτων του Παιδιού
- Επίτροπο Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
- ΚΥΣΟΑ

ADD-ADHD Cyprus

Improving the lives of all those affected by AD/HD in Cyprus by offering support, information, education and advocacy

T.Θ. 70719, 3082, Λεμεσός, Κύπρος

Tel: Mob: 99 416496

Email: info@add-adhd.org.cy, www.add-adhd.org.cy

28-05-2021 19:18

Ανακοίνωση του Υπουργείου Παιδείας για τις Ειδικές Μονάδες των Σχολών Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Η τοποθέτηση της Επιτροπής Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού σχετικά με εγκύκλιο της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που αφορά τις Ειδικές Μονάδες στις τεχνικές σχολές φαίνεται να στηρίζεται σε ελλιπή ενημέρωση ή/και κατανόηση των πραγματικών γεγονότων και δεδομένων. Διότι, και στο πλαίσιο αυτών των μονάδων, όπως και γενικότερα παρέχονται ίσες ευκαιρίες συμμετοχής, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων που εκάστοτε υπάρχει ανάγκη να εφαρμόζονται.

Η φοίτηση στις Ειδικές Μονάδες προσφέρεται σε όλα τα παιδιά που εμπίπτουν στην Ειδική Εκπαίδευση και ειδικά και μόνο σε αυτά τα παιδιά και επομένως και στα άτομα με αναπηρία. Ως εκ τούτου, δεν ασκείται άλλη από θετική διάκριση προκειμένου και τα παιδιά της Ειδικής Εκπαίδευσης να μπορούν να φοιτήσουν στην Τεχνική Εκπαίδευση και Επαγγελματική Κατάρτιση.

Ως γνωστόν, όπως συμβαίνει και σε άλλες περιπτώσεις προγραμμάτων σε διάφορες βαθμίδες και σχολεία, κατά κανόνα υπάρχουν περισσότερες αιτήσεις από τις διαθέσιμες θέσεις. Εκεί όπου χρειάζεται να γίνεται επιλογή για την πλήρωση των θέσεων, αυτή γίνεται με κριτήριο ποια παιδιά προσφέρεται περισσότερο και μπορεί να επωφεληθούν πραγματικά από τα δεδομένα προγράμματα, τηρώντας πάντοτε τις συγκεκριμένες προδιαγραφές ασφάλειας που ισχύουν ανυπερθέτως στην Τεχνική Εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των εργαστηρίων.

Επομένως όχι μόνο δεν ασκείται καμία διάκριση εις βάρος παιδιών με αναπηρίες, αλλά οι θέσεις αυτές των Ειδικών Μονάδων προορίζονται και συμπληρώνονται ειδικά από μαθητές/μαθήτριες Ειδικής Εκπαίδευσης. Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ) υπογραμμίζει ότι παρέχονται ίσες ευκαιρίες συμμετοχής σε όλους τους μαθητές και μαθήτριες

Η Επιτροπή θα μπορούσε, εάν το είχε επιζητήσει, να είχε ενημερωθεί από την αρμόδια διεύθυνση του ΥΠΠΑΝ και τότε θα είχε πληροφορηθεί ότι καταβάλλεται προσπάθεια και διατίθενται, στο μέτρο του δυνατού, ακόμα και περισσότερες από τις θέσεις που προβλέπονται, προκειμένου να εντάσσονται όσο το δυνατό περισσότερα παιδιά της Ειδικής Εκπαίδευσης.

Το ΥΠΠΑΝ είναι στη διάθεση του Γραφείου της Επιτροπής για οποιοσδήποτε περαιτέρω πληροφορίες και συνεννοήσεις.

Εκπαίδευση για όλους

1, Ιούν 2021 | Δελτία Τύπου

Λευκωσία, 31 Μαΐου 2021

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Τοποθέτηση Κλάδου Σχολικής Ψυχολογίας του Συνδέσμου Ψυχολόγων Κύπρου αναφορικά με την ανακοίνωση του ΥΠΠΑΝ, ημερομηνίας 11/5/2021 η οποία αναφέρεται στη «Ένταξη παιδιών Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, της Γ΄ τάξης Γυμνασίου, που θα φοιτήσουν σε κλάδους της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΜΤΕΕΚ)»

Η συγκεκριμένη εγκύκλιος του ΥΠΠΑΝ δεν θα μπορούσε να περάσει απαρατήρητη και να μην μας προβληματίσει έντονα ως Σχολικούς Ψυχολόγους, αφού φαίνεται ότι αυτή η απόφαση είναι ενάντια στη σύμβαση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, στα δικαιώματα του παιδιού για εκπαίδευση, στον «Περί Ατόμων με Αναπηρίες Νόμο του 2000» καθώς και στον «Περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμο» που η ίδια η πολιτεία έχει ψηφίσει και στηρίζει.

Από την εμπειρία μας ως Σχολικοί Ψυχολόγοι στην Κύπρο, μπορούμε να αντιληφθούμε για ποιους λόγους ίσως το ΥΠΠΑΝ πρόεβηκε σε αυτή του την απόφαση. Είναι γνωστές οι έντονες δυσκολίες που βιώνουν οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί στη μέση εκπαίδευση, είτε αυτό αφορά θεωρητικά μαθήματα είτε τεχνικά, όπου μπορεί να τίθενται και θέματα ασφάλειας. Ωστόσο, η απόφαση αυτή, κατά την άποψη μας, φαίνεται να αποδίδει αποκλειστικά την ευθύνη αυτή

Χρησιμοποιούμε cookies για να σας προσφέρουμε την καλύτερη δυνατή εμπειρία στη σελίδα μας.

ενισχυθούν από το εκπαιδευτικό σύστημα για να φτάσουν στο βέλτιστο των ικανοτήτων τους.

Εκτός του ότι η συγκεκριμένη στάση του ΥΠΠΑΝ φαίνεται να παραβιάζει τα δικαιώματα των παιδιών, στην σύγχρονη βιβλιογραφία είναι γνωστό ότι εάν κάποιο παιδί για διάφορους λόγους αποκλειστεί από το εκπαιδευτικό σύστημα έχει μεγαλύτερες πιθανότητες για ανάπτυξη κοινωνικών προβλημάτων, χρήσης ουσιών, πρόωρης εγκυμοσύνης, ανεργίας κτλ. Αυτά σίγουρα έχουν αρνητικό αντίκτυπο και στην ευρύτερη κοινωνία. Γι' αυτό τον λόγο η στήριξη των παιδιών και η παραμονή τους στο σχολικό σύστημα μας αφορά όλους!

Με αυτή την εγκύκλιο, το ΥΠΠΑΝ αναφέρεται στα παιδιά που κατά κύριο λόγο πέφτουν θύματα άμεσου ή έμμεσου ρατσισμού και περιθωριοποίησης ως αποτέλεσμα κάποιων αποφάσεων του Υπουργείου κατά τις οποίες φαίνεται έντονα ότι δεν λαμβάνεται υπόψη όλο το πλαίσιο και η πολυπαραγοντικότητα του προβλήματος. Η συγκεκριμένη στάση του δε, φαίνεται να μην συνάδει με τους γενικότερους στόχους του για ενιαία εκπαίδευση και συμπερίληψη όλων, το οποίο είναι αντιφατικό αφού την παρούσα περίοδο προωθείται νομοσχέδιο για την Ενιαία Εκπαίδευση.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με κατευθυντήριες γραμμές ένταξης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση που εφαρμόζονται στο εξωτερικό [1], οι προσπάθειες ένταξης θα πρέπει να βασίζονται στην προσβασιμότητα του σχολείου, στην ύπαρξη κατάλληλου υλικοτεχνικού εξοπλισμού, στη διαφοροποίηση της διδακτικής διαδικασίας, στην αρχή της κοινωνικής αποδοχής, την εξατομίκευση και την κινητοποίηση του κάθε μαθητή να εξεύρει τις δυνατότητες του με την κατάλληλη όμως στήριξη από τα άτομα που το περιβάλλουν (Επαγγελματίες και μη). Μόνο έτσι θα μπορέσει κάθε παιδί να νιώσει ότι «εμπεριέχεται» στην ομάδα/κοινωνία και να φτάσει στο βέλτιστο των ικανοτήτων του επιτυγχάνοντας παράλληλα και τη μαθησιακή διαδικασία.

Γνωρίζοντας ότι στο ΥΠΠΑΝ υπάρχουν όλοι οι επιστήμονες/επαγγελματίες που θα μπορούσαν να λάβουν υπόψη τα παραπάνω πριν τη λήψη αυτής της απόφασης, στηρίζοντας τόσο τα παιδιά και τις οικογένειες τους, όσο και τους εκπαιδευτικούς, θα αναμέναμε να προσπαθούσαν να:

- Μελετήσουν την προσβασιμότητα σε κάθε σχολείο, η οποία αναφέρεται στο βαθμό στον οποίο το περιβάλλον, ο εξοπλισμός (Βασικό τεχνολογικό

Χρησιμοποιούμε cookies για να σας προσφέρουμε την καλύτερη δυνατή εμπειρία στη σελίδα μας.

- Μελετήσουν το σύνολο των παιδιών με ιδιαιτερότητες τα οποία μπορεί να δεχθεί κάθε σχολείο.
- Μελετήσουν τις δυνατότητες, το κίνητρο, τις εκπαιδευτικές ανάγκες καθώς και το τι αφορά η δυσκολία οι οποία παρουσιάζει το παιδί, ποια είναι τα αίτια της, καθώς και το βαθμό έντασης της.
- Να αξιολογήσουν σε ποιους κλάδους τίθενται θέματα ασφάλειας για συγκεκριμένες δυσκολίες που μπορεί να παρουσιάζουν τα παιδιά και να παρέχουν άλλες επιλογές στο παιδί στην περίπτωση που δεν μπορεί να διαφοροποιηθεί η διδασκαλία στον κλάδο που επιθυμεί.
- Να παρέχουν υπηρεσίες εκπαιδευτικών ψυχολόγων σε κάθε σχολείο, οι οποίοι θα παρέχουν στήριξη στο προσωπικό του σχολείου για ομαλή ένταξη όλων των μαθητών.
- Παροχή εκπαίδευσης, αλλά και στήριξης εφαρμογής της μετέπειτα, στους εκπαιδευτικούς και στο προσωπικό του σχολείου όσον αφορά στην αποδοχή της διαφορετικότητας και την καταπολέμηση των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων που τυχόν υπάρχουν με στόχο τη διατήρηση μίας θετικής ατμόσφαιρας για όλους στο χώρο του σχολείου.
- Να δημιουργήσουν διεπιστημονική ομάδα ένταξης στις τεχνικές σχολές οι οποία θα είναι υπεύθυνη για αξιολόγηση των μαθητών τόσο κατά την εγγραφή τους στο σχολείο όσο και την στήριξη που θα λαμβάνουν κατά τη φοίτηση τους. Αυτή η ομάδα θα μπορεί επίσης να δημιουργεί εξατομικευμένο πλάνο παρέμβασης και να στηρίζει τους εκπαιδευτικούς για την επίτευξη και των μαθησιακών στόχων. Τέλος, θα προωθεί τη συνεργασία σχολείου – οικογένειας και θα εμπλέκει και την τοπική κοινότητα.

Ως Κλάδος Σχολικών Ψυχολόγων, εκφράζουμε την έντονη δυσαρέσκεια μας για την απόφαση αυτή και καλούμε τους αρμόδιους του ΥΠΠΑΝ να αναθεωρήσουν την εγκύκλιο αυτή. Το περιεχόμενο της εν λόγω ανακοίνωσης προκαλεί έντονο προβληματισμό για τις αρνητικές συνέπειες που μπορεί να επιφέρει βραχυπρόθεσμα στα ίδια τα παιδιά, με τυχόν περεταίρω στιγματισμό και αποκλεισμό, αλλά και μακροπρόθεσμα από το να εμποδίσει την παραγωγική τους ενσωμάτωση στην κοινωνία και την αγορά εργασίας.

Το ΥΠΠΑΝ φέρει την ευθύνη να βρει τον τρόπο και να δημιουργήσει το πλαίσιο ούτως ώστε όλα τα παιδιά να μπορέσουν να φοιτήσουν σε ίση βάση στην εκπαίδευση και έτσι να τους επιτρέψει να ζουν με αξιοπρέπεια και να μπορούν αναπτύσσουν τις δεξιότητες τους.

Χρησιμοποιούμε cookies για να σας προσφέρουμε την καλύτερη δυνατή εμπειρία στη σελίδα μας.

ΥΠΠΑΝ. Ας τους δείξουμε λοιπόν με πράξεις, ως ενήλικες, το τι σημαίνει να συνεργάζεσαι, να μαθαίνεις, να αναπτύσσεσαι, να συναισθάνεσαι και να αποδέχεσαι την κάθε άποψη από όπου και αν προέρχεται.

Τέλος ανακοίνωσης.

Πρόσφατα Νέα

Απόσυρση δημοσιεύματος ΚΥΠΕ σχετικά με πρόσφατο Δελτίο Τύπου του Συνδέσμου Ψυχολόγων Κύπρου

Εκπαίδευση για όλους

Προκήρυξη Διαγωνισμού “Συμφωνία Πλαίσιο για τη Δημιουργία Καταλόγου με σκοπό την ανάθεση συμβάσεων με αντικείμενο την αγορά υπηρεσιών για Παροχή Επαγγελματικής Εποπτείας στους Λειτουργούς των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας”

Σεμινάριο “Ασυνήθιστες εμπειρίες ψύχωσης και ψυχολογικές θεραπείες: Η ανθρωπιστική προσέγγιση”

SAVEtheDATE: Σεμινάριο “Ασυνήθιστες Εμπειρίες Ψύχωσης & Ψυχολογικές Θεραπείες: Η ανθρωπιστική προσέγγιση”

Κατηγορίες

covid-19-psy

covid-19-soc

ΕΦΡΑ

Uncategorized

Ανακοινώσεις

ΓεΣΥ

Δελτία Τύπου

Δράσεις

Θέσεις

Δοκίμιο

Χρησιμοποιούμε cookies για να σας προσφέρουμε την καλύτερη δυνατή εμπειρία στη σελίδα μας.